

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 414/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Ndz 1/2013 z 25. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P., a. s., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2013 doručená sťažnosť P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Ndz 1/2013 z 25. januára 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 21 S 109/2012 sa sťažovateľka žalobou z 13. novembra 2012 domáha proti Správe katastra T. (ďalej len „žalovaná“) preskúmania zákonnosti rozhodnutia č. Z -883/2012 zo 6. septembra 2012.

V právnej veci žaloby však členka senátu krajského súdu „21 S“, ktorému bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie, JUDr. E. Š. (ďalej aj „zákonná sudkyňa“), 8. januára 2013 v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „OSP“) s odvolaním sa na údajne hrubo urážajúce podania predsedu predstavenstva (štatutárneho orgánu) sťažovateľky T. L. vo vzťahu k jej osobe (zákonnej sudkyňi) v rámci konaní vo veciach vedených na krajskom súde pod sp. zn. 29 Sp 53/2010 a sp. zn. 29 Sp 4/2011 predsedníčke krajského súdu písomne oznámila, že sa cíti byť zaujatá, a súčasne vyjadrila svoj súhlas s tým, aby daná vec bola pridelená inému sudcovi.

Keďže predsedníčka krajského súdu bola toho názoru, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti zákonnej sudkyne 15. januára 2013 v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 štvrtej vety OSP, predložila vec na rozhodnutie najvyššiemu (nadriadenému) súdu.

Najvyšší súd v právnej veci žaloby uznesením sp. zn. 10 Ndz 1/2013 z 25. januára 2013 rozhodol tak, že zákoná sudkyňa (JUDr. E. Š.) z prerokovania a rozhodovania veci nie je vylúčená.

Právny zástupca sťažovateľky porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného ústavou odôvodňuje okrem iného takto:

«... Najvyšší súd SR obsiahlo citoval z nálezu ÚS č. III. ÚS 24/05 všeobecne platné východiská pri posudzovaní daného problému. Podľa napadnutého záveru uznesenia: „Sudkyňa neuviedla však žiaden konkrétny dôvod, pre ktorý by ako profesionálna sudkyňa mala pre tieto svoje pocity stratiť schopnosť vykonávať svoje povolanie a postavenie sudcu nestranne a nezaujato... sa síce... cíti byť dotknutá... avšak nie do takej miery a intenzity...

Dôvody napadnutého uznesenia sú paušálne. Neexistuje žiadne meradlo na určenie, ktorá miera a intenzita „dotknutia“ je pre konkrétnu osobu významná. Úsudok v tejto veci

je vyslovene duálny: Sudca sa zaujatý cíti, alebo necíti. Ak si odmyslíme zjavný „mantinelizmus“ - nesúhlasné gesto a pod. na strane jednej a manželstvo, spoluvlastníctvo alebo vulgárne napadnutie slovné alebo aj fyzické na strane druhej - je zjavným ignorovaním faktu, že i sudca (a sudkyňa osobitne) je „len“ človek, ak sa hľadá objektívna intenzita dôvodov na absenciu pocitu nezaujatosti...

V tejto veci vystupuje do popredia aj iný fakt: JUDr. Š. bola už v minulosti vylúčená z rozhodovania vo veci rovnakého účastníka pre pomer k nemu. Išlo o vec 11 C 4/00 Krajského súdu Žilina. Ďalej bola spolu s ostatnými sudcami Krajského súdu Žilina vylúčená z rozhodovania uzneseniami Najvyššieho súdu NsSž 14/02, NsSž 2/03 a 7 Ndzk 7/2007. Sťažovateľ by bol námietku uplatnil, no sudkyňa to urobila skôr. V oboch prípadoch však ide o presadenie základného práva na nestranné rozhodovanie súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR...

Ústavný súd o tomto základnom práve konal vo viacerých veciach (III.ÚS 47/05, III. ÚS 16/00, I. ÚS 73/93 iné). O totožnom práve, chránenom čl. 6 ods. 1 Dohovoru sa Európsky súd pre ľudské práva vyjadril napr. vo veciach Padovani vs. Taliansko, Delcourt vsl. Belgicko, Pullar vs. Spojené kráľovstvo a iných. Už síce po vynesení napadnutého uznesenia, ale z dôvodov, ktoré už v tom čase boli vhodné na posúdenie, riešil EŠLP vec Harabin vsl. Slovenská republika . Vo svojej podstate ide o veľmi príbuzné okolnosti prípadov. Žiadne z týchto rozhodnutí nenabáda k tomu, aby sa objektivizoval prah citlivosti sudcu na množstvo rôznych vplyvov, schopných obmedziť jeho nestrannosť...

Najvyšší súd vytkol sudkyňi nekonkrétnosť dôvodov svojho postoja. Sám sa ale dopustil rovnakej chyby, ktorá však už mala vplyv na rozhodnutie: Neuviedol v podstate nič, okrem povinnosti chovať sa „profesionálne“... »

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Vysloví, že uznesením 10 Ndz 1/2013 Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 1. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Uvedené uznesenie zruší a vráti vec Najvyššieho súdu na ďalšie konanie a

3. Prizná sťažovateľovi právo na náhradu trov konania

Z povahy veci vyplýva žiadosť, aby Ústavný súd pozastavil účinnosť napadnutého uznesenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 10 Ndz 1/2013 z 25. januára 2013, ktorým, napriek oznámeniu zákonnej sudkyne o tom, že v právnej veci žaloby sa pre hrubo urážajúce podania predsedu predstavenstva sťažovateľky cíti zaujatá, najvyšší súd rozhodol tak, že táto z prerokovania a rozhodovania nie je vylúčená.

Sťažovateľka aj s poukazom na tú skutočnosť, že zákonná sudkyňa bola v iných právnych veciach sťažovateľky ako účastníčky konania ňou označenými rozhodnutiami najvyššieho súdu (pozri už uvedené) z prerokovania a rozhodovania už v minulosti vylúčená, namieta najmä, že napadnuté uznesenie nie je dostatočne odôvodnené.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní súc viazané procesno-právnymi a hmotno-právnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

V zmysle § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

V zmysle § 15 ods. 1 OSP ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu... Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1.

V zmysle § 15a ods. 1 OSP účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

V zmysle § 15a ods. 2 OSP účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený.

V danej právnej veci najvyšší (nadriadený) súd rozhodol uznesením sp. zn. 10 Ndz 1/2013 z 25. januára 2013 o nevyhlúčení zákonnej sudkyne na základe jej vlastného oznámenia z 8. januára 2013 adresovaného predsedníčke krajského súdu, ktorá však, zastávajúc názor, že o nezaujatosti zákonnej sudkyne (členky senátu „21 S“, pozn.) nie je dôvod pochybovať, predložila vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Napadnuté rozhodnutie, ktorým najvyšší súd v právnej veci žaloby zákonnú sudkyňu z prerokovania a rozhodovania nevyľúčil, teda vplynulo z postupu v konaní v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 OSP.

Avšak ani sťažovateľke, pokiaľ mala vedomosť o skutočnostiach, pre ktoré mala byť podľa jej názoru zákonná sudkyňa z prerokovania a rozhodovania vylúčená, nič nebránilo v tom, aby vzniesla námietku zaujatosti podľa ustanovenia § 15a ods. 1 OSP.

Ak totiž sťažovateľka v právnej veci žaloby aj podľa obsahu sťažnosti svoje procesné právo v zmysle ustanovenia § 15a ods. 1 OSP dosiaľ nevyužila, pričom o obsahu svojich (urážajúcich) podaní v rámci konaní vedených na krajskom súde v jej iných právnych veciach, na ktorých zákonná sudkyňa zakladala dôvody na vylúčenie z prerokovania a rozhodovania, nepochybne musela vedieť, podľa názoru ústavného súdu nemožno napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o jej nevyľúčení ako výsledok postupu v konaní v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 OSP nijako dávať do príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu.

Inými slovami, v danom prípade nepodanie námietky zaujatosti zo strany sťažovateľky v zmysle ustanovenia § 15a ods. 1 OSP pre postup v konaní v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 OSP na základe oznámenia zákonnej sudkyne o skutočnostiach (urážajúcich podaniach predsedu predstavenstva sťažovateľky), pre ktoré podľa jej názoru mala byť vylúčená, nemožno odpustiť, keďže o týchto sťažovateľka už v čase podania žaloby nielen mohla, ale aj musela vedieť. V opačnom prípade je dôvodný predpoklad, že sťažovateľka tieto skutočnosti (obsah podaní) nepovažovala za dôvod na vylúčenie zákonnej sudkyne.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú,

aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Vzhľadom na už uvedené je vylúčené, aby v príčinnej súvislosti s napádaným uznesením najvyššieho súdu o nevyhlásení zákonnej sudkyne došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu. Uvedené bolo podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení označeného rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o trovách konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala ich priznania, nerozhodoval.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd nerozhodoval ani o návrhu sťažovateľky na pozastavenie účinnosti napadnutého uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2013